

ATRATSIININ BIOHAJOAMINEN SUOMALAISISSA JA INTIALAISISSA MAANÄYTTEISSÄ

Kirsten S. Jørgensen¹, Aura Nousiainen¹, Katarina Björklöf¹, Hemant Purohit² ja Atya Kapley²

Suomen ympäristökeskus (SYKE), PL 140, FI-00251 Helsinki, Suomi¹
National Environmental Engineering Research Institute, Nagpur, Intia²

kirsten.jorgensen@ymparisto.fi

Taustaa

Atratsiini on laajalti käytetty herbisidi. Se kuuluu rakenteeltaan s-triatsiineihin ja sitä käytetään selektiiviseen rikkaruohontorjuntaan. Atratsiinin käyttö kiellettiin Euroopassa 1990-luvulla, mutta muualla maailmassa, esimerkiksi Intiassa, sen käyttö on yleistä. Suomessa atratsiini ja sen hajoamistuotteet ovat tavallisimpia pohjavettä pilaavia torjunta-aineita, ja tämän vuoksi useita vedenottoa on jouduttu sulkemaan. Hapellisissa olosuhteissa atratsiinin hajoamisreitti ja reittiä koodaavat geenit on kuvattu *Pseudomonas* ADP-bakteerissa. Tämän lisäksi tunnetaan kaksi muuta hajoamisreittiä. Suomalaisessa pohjavedessä useimmiten havaitut atratsiinin hajoamistuotteet ovat deetyyliatratsiini DEA, deisopropyliatratsiini DIA ja deetyylideisopropyliatratsiini DEDIA. *Pseudomonas* ADP:sta ei ole löytynyt näitä hajotusgeenejä. Genomiikan työkalujen käyttö mahdollistaa hajotusgeenien määrän ja laadun analysoinnin, jonka perusteella hajotusreittejä maaperässä reaktioiden aktiivisuutta voidaan arvioida.

Tavoitteet

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli käyttää genomiikan työkaluja biopuhdistusstrategian kehittämisessä torjunta-aineella saastuneen maan ja pohjaveden puhdistukseen.

Projekti

Tutkimme kahta 10 m syvyysprofiilia, jotka kairattiin Etelä-Suomessa atratsiinilla ja sen hajoamistuotteilla saastuneen vedenottamon lähellä. Lisäksi tutkimme kolmea eri intialaista peltomaata, joita oli käsitelty atratsiinilla eripituisia ajanjaksoja. Näistä näytteistä vertailtiin rengasrakenteestaan ¹⁴C-leimatun atratsiinin mineralisaatiota ja hajotusgeenien (*atzA* ja *atzB*) määriä. Suomalaisissa näytteissä alle 3 % atratsiinista mineralisoitui 25 päivän aikana 30 °C:ssa, 10 °C:ssa alle 1 %. Intialaisissa maanäytteissä mineralisoitui 40 päivän aikana 30 °C:ssa 52 %, 44 % ja 20 % peltomaissa, joiden atratsiinikäsitelyhistoriat olivat 3 kuukautta, 3 vuotta ja 8 vuotta. Viimeisin käsittely oli tehty 3, 3 ja 5 kuukautta aikaisemmin. 10 °C:ssa mineralisoitui 10 %, 12 % ja 1 %. Suomalaisissa näytteissä havaittiin *atzA*-geenistä qPCR-menetelmällä $1-3 \times 10^3$ kopiaa g⁻¹ maata (kp). Intialaisissa näytteissä kopiolutuvat vaihtelivat välillä $3,7 \times 10^4$ ja $3,5 \times 10^5$ kopiota g⁻¹ maata (kp). Suomalaisissa näytteissä monistettu geenipätkä oli samankokoinen kuin standardina käytetty *Pseudomonas* ADP:n *atzA*, mutta intialaisissa näytteissä fragmentti oli hieman suurempi, ja sen sekvenssi on vielä tarkistettava.

Johtopäätökset

Mineralisaatiotesteissä voitiin osoittaa atratsiinin hajoavan Intialaisissa maanäytteissä. Suomalaisissa näytteissä mineralisaatio oli tuskin havaittavaa 25 päivän jälkeen. Vähäisiä määriä atratsiinin hajoamisen ensimmäistä deklorinaatioreaktiota koodaavaa *atzA* – geeniä voitiin kuitenkin monistaa, kun intialainen geenifragmentti oli hieman erilainen. On todennäköistä, että ympäristössä on useita vielä tuntemattomia hajotusgeenejä.